

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (šesti senat)

z dne 3. julija 2014*

„Predhodno odločanje — Direktivi 93/13/EGS in 2008/48/ES — Uporaba *ratione temporis* in *ratione materiae* — Dejansko stanje pred pristopom Romunije k Evropski uniji — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Izvajanje prava Unije — Neobstoje — Očitna nepristojnost — Člena 49 PDEU in 56 PDEU — Očitna nedopustnost“

V zadevi C-92/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Judecătoria Câmpulung (Romunija) z odločbo z dne 25. februarja 2014, ki je prispela na Sodišče 5. marca 2014, v postopku

Liliana Tudoran,

Florin Iulian Tudoran,

Ilie Tudoran

proti

SC Suport Colect SRL,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi A. Borg Barthet, predsednik senata, E. Levits (poročevalec), sodnik in M. Berger, sodnica,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da se odloči z obrazloženim sklepom v skladu s členom 53(2) Poslovnika Sodišča,

sprejema naslednji

Sklep

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 49 PDEU in 56 PDEU, člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), členov 3 in 10 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L, posebna izdaja

* Jezik postopka: romunščina.

v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288) ter nekaterih določb Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL L 133, str. 66).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med L. Tudoran, F.I. Tudoranom in I. Tudoranom ter SC Suport Colect SRL (v nadaljevanju: Suport Colect) zaradi načina izterjave dolga, ki izhaja iz hipotekarne kreditne pogodbe, sklenjene v okviru nakupa nepremičnine.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Drugi pododstavek člena 10(1) Direktive 93/13 določa:

„[P]redpisi [Direktive 93/13] veljajo za vse pogodbe, sklenjene po 31. decembru 1994.“

- 4 Člen 2(2) Direktive 2008/48 določa:

„Ta direktiva se ne uporablja za naslednje:

- (a) kreditne pogodbe, zavarovane s hipoteko ali z drugim primerljivim poroštvom, ki se običajno uporablja v državi članici za nepremično premoženje, oziroma zavarovane s pravico v zvezi z nepremičnim premoženjem;
- (b) kreditne pogodbe, katerih namen je pridobiti ali obdržati lastninske pravice na zemljiščih ali na obstoječih ali načrtovanih zgradbah;

[...]“

Romunsko pravo

- 5 Člen 372 zakonika o pravdnem postopku določa:

„Izvršba se lahko opravi samo na podlagi sodne odločbe ali drugega dokumenta, ki v skladu z zakonom predstavlja izvršilni naslov.“

- 6 Člen 379(1) navedenega zakonika določa:

„Pregon v zvezi s premičnim ali nepremičnim premoženjem se lahko izvede samo v zvezi s terjatvijo, ki je resnična, v fiksnem znesku in zapadla.“

- 7 Člen 399 navedenega zakonika določa:

„Zainteresirane osebe ali osebe, oškodovane zaradi izvršbe, lahko ugovarjajo izvršbi in kakršnemu koli izvršilnemu dejanju.“

- 8 Člen 120 nujne uredbe št. 99 z dne 6. decembra 2006 o kreditnih institucijah in kapitalski ustreznosti (*Monitorul Oficial al României*, št. 1027, v nadaljevanju: nujna uredba št. 99) določa:

„Kreditne pogodbe, vključno s pogodbami o stvarnem ali osebnem zavarovanju, ki jih sklene kreditna institucija, so izvršilni naslovi.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 9 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so 5. oktobra 2006 z banko Banca Comercială Română sklenile kreditno pogodbo v znesku 17.200 EUR zaradi nakupa nepremičnine v Câmpulungu (Romunija).
- 10 V pogodbi je določeno, da je v prvem letu, ko je kredit dan na razpolago, obrestna mera fiksna. Po preteku navedenega leta je obrestna mera sestavljena iz spremenljive referenčne obrestne mere, izračunane na podlagi obrestne mere, objavljene na sedežu banke, povečane za spremenljivko, imenovano „servisiranje posojilojemalčevega dolga“, ki predstavlja sposobnost posojilojemalca, da spoštuje roke zapadlosti posojila, izraženo v dnevih zamude s plačilom od dneva zapadlosti.
- 11 Poleg tega pogodba predvideva povečevanje obrestne mere v času trajanja pogodbe glede na posojilojemalčevo odplačilno sposobnost. Tako se spremenjena obrestna mera poveča glede na dolžino zamude s plačilom.
- 12 F. I. Tudoran in L. Tudoran sta 11. oktobra 2006 pri tej banki vzela prvovrstno hipoteko na kupljeno nepremičnino za zavarovanje plačilnih obveznosti iz kreditne pogodbe z dne 5. oktobra 2006.
- 13 Banka je 12. maja 2009 tožečim strankam v postopku v glavni stvari poslala obvestilo zaradi neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti, ker niso plačale nekaterih obrokov kredita. Zahtevala je plačilo 233,91 EUR v roku 7 dni od obvestila. V primeru neplačila bi zapadel celoten preostali neplačani znesek in banka bi sprožila postopek izvršbe.
- 14 Terjatev do tožečih strank v postopku v glavni stvari je bila predmet dveh zaporednih odstopov terjatve. Nazadnje jo je odkupila družba Suport Colect s pogodbo o odstopu terjatev z dne 5. avgusta 2009.
- 15 Družba Suport Colect je 18. maja 2012 sprožila postopek izvršbe zoper tožeče stranke v postopku v glavni stvari.
- 16 Sodni izvršitelj, ki mu je zadevo predložila družba Suport Colect, je 15. maja 2013 na podlagi pogodbe o kreditu, zavarovanem s hipoteko, ki so jo sklenile tožeče stranke v postopku v glavni stvari, izdal plačilni nalog za izterjavo 16 980,75 EUR.
- 17 Ta nalog je bil podlaga za izvršilna dejanja, in sicer zaseg plače in zaseg zadevne nepremičnine.
- 18 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so 13. junija 2013 vložile tožbo pri Judecătoria Câmpulung, da bi izpodbijale izvršilna dejanja v celoti. Zahtevajo razglasitev ničnosti navedenih dejanj in plačilnega naloga.
- 19 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari glede vsebine zadeve trdijo, da izvršba temelji na terjatvi, ki ne izpolnjuje pogojev iz člena 379(1) zakonika o pravnem postopku, ker ni resnična, v fiksnem znesku in zapadla. Tako naj ne bi bila navedena natančna višina zneskov, ki sestavljajo zadevno terjatev.
- 20 Predložitveno sodišče se je, potem ko je odredilo pridobitev računovodskega izvedenskega mnenja za določitev natančnega zneska terjatve, vprašalo o združljivosti takih določb o določitvi obrestnih mer, kot so uporabljene v zadevni kreditni pogodbi iz postopka v glavni stvari, z direktivama 93/13 in 2003/48 ter o združljivosti člena 120 nujne uredbe št. 99 s členoma 49 PDEU in 56 PDEU ter členom 47 Listine.

21 V teh okoliščinah je Judecătoria Câmpulung prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali se določbe [direktiv 93/13/ES in 2008/48/ES] uporabljajo tudi za posojilno pogodbo, sklenjeno 5. oktobra 2006 pred pristopom Romunije k Evropski uniji, ki pa ima učinke še v sedanosti, saj se bodo njene določbe po več odstopih terjatve, ki je z njo določena, zdaj izvršile?
2. Ali se v primeru pritrdilnega odgovora na prvo vprašanje določbe, kot so tiste o „servisiranju posojilojemalčevega dolga“, ki se nanašajo na zamudo dolžnika s plačilom in na povečanje obrestne mere po preteku enega leta, po katerem je obrestna mera sestavljena iz spremenljive referenčne obrestne mere Banca Comercială Română, objavljene v poslovni enoti banke, povečane za 1,90 [odstotne točke], lahko štejejo za nepošteno v smislu Direktive [93/13/ES]?
3. Ali načelo učinkovitega sodnega varstva pravic, ki so posameznikom zagotovljene s pravom Unije, ki je določeno v členu 47 Listine [...], nasprotuje določbi nacionalnega prava, kot je ta iz člena 120 nujne uredbe št. 99 [...], s katero se priznava, da je pogodba o bančnem posojilu, ki je bila sklenjena z zasebnim aktom, ne da bi bili njeni pogoji lahko predmet dogovora z dolžnikom, in na podlagi katere – po skrajšanem preverjanju in potem ko se v nepravdnem postopku dovoli izvršba, pri čemer je možnost sodnika, da oceni vrednost terjatve, omejena – lahko sodni izvršitelj opravi izvršbo na dolžnikovem premoženju, izvršilni naslov?
4. Ali je treba Direktivo [93/13/ES] razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, kot so členi 372 in naslednji nekdanjega zakonika o pravnem postopku, ki upniku omogoča, da zahteva, naj se opravi protidajatev, ki izhaja iz nedovoljenih pogodbenih pogojev, tako da se kljub nasprotovanju potrošnika izvršba na premoženju, danem v zavarovanje, opravi s prodajo nepremičnine, ne da bi pogodbene pogoje preveril neodvisno sodišče?
5. Ali dejstvo, da v nacionalni ureditvi obstaja določba, kot je ta iz člena 120 nujne uredbe št. 99 [...], s katero se priznava, da je pogodba o bančnem posojilu izvršilni naslov, posega v svobodo ustanavljanja iz člena 49 [PDEU] in svobodo opravljanja storitev iz člena [56] PDEU, ker državljane Unije odvrča od ustanavljanja v državi, v kateri je določeno, da je bančna pogodba, sklenjena z zasebno institucijo, enakovreden izvršilni naslov kot sodna odločba?
6. Ali lahko nacionalno sodišče, če so odgovori na prejšnja vprašanja pritrdilni, po uradni dolžnosti ugotovi, da tak naslov, na podlagi katerega se opravi izvršba zaradi terjatve iz take pogodbe, ni izvršilni naslov?“

Postopek pred Sodiščem

- 22 Predložitveno sodišče je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe predlagalo uporabo hitrega postopka, določenega v členu 105 Poslovnika Sodišča.
- 23 Vendar lahko Sodišče v skladu s členom 53(2) Poslovnika, če očitno ni pristojno za odločanje zadevi ali če je predlog ali pravno sredstvo očitno nedopustno, po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odloči obrazloženim sklepom, ne da bi nadaljevalo postopek.
- 24 Ker je treba v tem primeru uporabiti navedeno določbo, ni razloga za odločanje o predlogu uporabe hitrega postopka.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 25 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali bi bilo treba direktivi 93/13 in 2008/48 razlagati tako, da njune določbe veljajo za pogodbo o nepremičninskem kreditu, sklenjeno pred pristopom Romunije k Evropski uniji, katere učinki pa še vedno trajajo, in, v bistvu, ali je Sodišče pristojno za odgovor na drugo in tretje vprašanje.
- 26 Prvič, kar zadeva Direktivo 93/13, iz predložitvene odločbe izhaja, da je bila kreditna pogodba iz postopka v glavni stvari sklenjena 5. oktobra 2006 in da je bila hipoteka, uporabljena za zavarovanje, ustanovljena 11. oktobra istega leta, kar je bilo pred 1. januarjem 2007, ko je Romunija pristopila k Uniji.
- 27 Po eni strani je Sodišče pristojno za razlago prava Unije samo v zvezi z njegovo uporabo v državi članici od dneva pristopa te članice k Uniji (sklep Pohotovost, C-153/13, EU:C:2014:264, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 28 Po drugi strani, ker je iz drugega pododstavka člena 10(1) Direktive 93/13 razvidno, da se ta uporablja samo za pogodbe, sklenjene po 31. decembru 1994, ko se je iztekel rok za njen prenos, je treba pri ugotavljanju uporabe navedene direktive za pogodbo iz postopka v glavni stvari upoštevati datum sklenitve navedene pogodbe, pri čemer ni pomembno obdobje, v katerem ima ta učinke.
- 29 Ker je bila kreditna pogodba iz postopka v glavni stvari sklenjena 5. oktobra 2006 in je bil kredit zavarovan s hipoteko, ustanovljeno 11. oktobra 2006, je treba zato ugotoviti, da se Direktiva 93/13 ne uporablja za spor o glavni stvari.
- 30 Drugič, kar zadeva Direktivo 2008/48, je dovolj ugotoviti, da so v skladu z njenim členom 2(2)(a) in (b) s področja uporabe navedene direktive izvzete kreditne pogodbe, zavarovane s hipoteko, in kreditne pogodbe, katerih namen je pridobiti ali obdržati lastninske pravice na zemljiščih ali na obstoječih ali načrtovanih zgradbah.
- 31 Ker je iz predložitvene odločbe razvidno, da je pogodba iz postopka v glavni stvari kreditna pogodba, namenjena nakupu nepremičnine in zavarovana s hipoteko, se Direktiva 2008/48 ne uporablja za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari.
- 32 Za spor o glavni stvari se torej ne uporabljajo ne določbe Direktive 93/13 ne določbe Direktive 2008/48.

Drugo in četrto vprašanje

- 33 Glede na odgovor na prvo vprašanje ni treba odgovoriti na drugo in četrto vprašanje.

Peto vprašanje

- 34 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člena 49 PDEU in 56 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, kot je tista iz postopka v glavni stvari, ki priznava, da je pogodba o bančnem posojilu izvršilni naslov.

- 35 Treba je poudariti, da mora Sodišče preučiti okoliščine, v katerih se nanj obrača nacionalno sodišče, da bi preverilo lastno pristojnost (glej v tem smislu sodbi Volker und Markus Schecke in Eifert, C-92/09 in C-93/09, EU:C:2010:662, točka 39, ter Susisalo in drugi, C-84/11, EU:C:2012:374, točka 16).
- 36 Glede tega je treba spomniti, da Sodišče ni pristojno za odgovor na vprašanje za predhodno odločanje, če je očitno, da se določba prava Unije, ki naj bi jo razložilo, ne more uporabljati (sodba Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, C-139/12, EU:C:2014:174, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 37 V zvezi s pravili prava Unije, katerih razlaga se zahteva, je treba spomniti, da se določbe PDEU o svobodi ustanavljanja in svobodi opravljanja storitev ne uporabljajo za okoliščine, v katerih vsi elementi obstajajo znotraj ene same države članice (glej glede svobode ustanavljanja sodbo Komisija/Francija, C-389/05, EU:C:2008:411, točka 49 in navedena sodna praksa, in glede svobode opravljanja storitev sodbo Omalet, C-245/09, EU:C:2010:808, točka 12 in navedena sodna praksa).
- 38 Kljub temu je treba opozoriti, da v določenih okoliščinah povsem notranji značaj zadevnega položaja ni ovira za to, da Sodišče ne bi odgovorilo na vprašanje, predloženo v skladu s členom 267 PDEU.
- 39 Tako je lahko zlasti v primeru, ko bi nacionalno pravo predložitvenemu sodišču nalagalo, da državljanu države članice, ki ji sodišče pripada, da enake pravice, kot bi jih imel državljan druge države članice v skladu s pravom Unije v enakem položaju (glej v tem smislu sodbe Guimont, C-448/98, EU:C:2000:663, točka 23; Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, EU:C:2006:208, točka 29, ter Cipolla in drugi, C-94/04 in C-202/04, EU:C:2006:758, točka 30), ali če se vprašanje za predhodno odločanje nanaša na določbe prava Unije, na katere se sklicuje nacionalno pravo države članice pri oblikovanju pravil, ki se uporabljajo za položaj v tej državi članici, ki je povsem notranje narave (glej v tem smislu zlasti sodbe Dzodzi, C-297/88 in C-197/89, EU:C:1990:360, točka 36; Poseidon Chartering, C-3/04, EU:C:2006:176, točka 15, in Romeo, C-313/12, EU:C:2013:718, točka 21).
- 40 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da so vsi elementi spora o glavni stvari omejeni na eno samo državo članico, saj se spor nanaša na izvršilni postopek v zvezi s terjatvijo, ki izhaja iz kreditne pogodbe, zavarovane s hipoteko, sklenjene med romunskimi državljani in romunsko banko, ki ga vodi romunska družba, ki je imetnica terjatve.
- 41 Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe ni razvidno, da bi morale predložitveno sodišče stranke v postopku v glavni stvari v skladu z nacionalnim pravom obravnavati na način, ki bi bil določen glede na način, ki se v skladu s pravom Unije uporablja za gospodarski subjekt iz druge države članice v enakem položaju. Ne zdi se niti, da bi se moralo opreti na razlago pravil prava Unije, da bi lahko določilo vsebino nacionalnega prava, ki se uporablja v obravnavani zadevi.
- 42 Iz tega sledi, da je peto vprašanje nedopustno, saj predložitvena odločba očitno ne vsebuje konkretnih elementov, ki bi omogočali vzpostavitev povezave med členoma 49 PDEU in 56 PDEU ter nacionalno zakonodajo, ki se uporablja v okoliščinah spora o glavni stvari, pri katerem so vsi elementi omejeni na zadevno državo članico.

Tretje vprašanje

- 43 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem sprašuje, ali je treba načelo sodnega varstva pravic, ki so posameznikom zagotovljene s pravom Unije, ki je določeno v členu 47 Listine, razlagati tako, da nasprotuje določbi nacionalnega prava, kot je ta iz člena 120 nujne uredbe št. 99, ki določa, da so kreditne pogodbe, ki jih sklene kreditna institucija, izvršilni naslovi.

- 44 Kar zadeva zahteve, ki izhajajo iz varstva temeljnih pravic, je ustaljena sodna praksa, da zavezujejo države članice v vseh primerih, v katerih so dolžne izvajati pravo Unije (glej sklepa Asparuhov Estov in drugi, C-339/10, EU:C:2010:680, točka 13, in Chartry, C-457/09, EU:C:2011:101, točka 22).
- 45 Poleg tega člen 51(1) Listine določa, da se njene določbe uporabljajo za države članice samo takrat, ko izvajajo pravo Unije. Člen 6(1) PEU in člen 51(2) Listine določata, da določbe Listine nikakor ne povečujejo pristojnosti Unije, ki so opredeljene v pogodbah.
- 46 Na eni strani, tako kot izhaja iz točk 32 in 42 tega sklepa, se za spor o glavni stvari ne uporabljajo ne določbe direktiv 93/13 in 2008/48 ne določbe členov 49 PDEU in 56 PDEU.
- 47 Na drugi strani predložitvena odločba ne vsebuje nobenega konkretnega elementa, zaradi katerega bi lahko šteli, da se predmet zadeve v glavni stvari nanaša na druge določbe prava Unije ali nacionalno ureditev, s katero se izvaja pravo Unije v smislu člena 51(1) Listine.
- 48 Zato je Sodišče očitno nepristojno za odgovor na tretje vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče.
- 49 Ne da bi bilo treba preučiti šesto vprašanje, iz zgoraj navedenega izhaja, da je ob uporabi člena 53(2) Poslovnika Sodišče na eni strani očitno nepristojno za odgovor na tretje vprašanje za predhodno odločanje in da je na drugi strani peto vprašanje očitno nedopustno.

Stroški

- 50 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) sklenilo:

Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah in Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS se za spor o glavni stvari ne uporabita.

Poleg tega, prvič, Sodišče Evropske unije je očitno nepristojno za odgovor na tretje vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Judecătoria Câmpulung (Romunija) z odločbo z dne 25. februarja 2014, in drugič, peto vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo navedeno sodišče, je očitno nedopustno.

Podpisi